

POURQUOI LA PAUVRETÉ EXISTE-T-ELLE ?

La pauvreté est humiliante, elle crée l'inégalité sociale. Pourquoi existe-t-elle et pourquoi D.ieu ne donne pas à chacun ses besoins sans avoir à s'en remettre à la gentillesse des autres ?

Un cours sur la pauvreté et la richesse avec des enseignements pour les riches et les pauvres.

PERSPECTIVES JUIVES

SELON LES ENSEIGNEMENTS DU RABBI DE LOUBAVITCH

PARSHAT RE'EH

Pour soutenir cette publication,
faites un don sur allodons.fr/perspectives-juives

Tous droits réservés à

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

TRADUCTION EN FRANÇAIS PAR RAV YAHIR ELBAZE

5782- 2022

Fondé en 2007 à la mémoire de Rav Gabi and Rivky Holtzberg de mémoire bénie
Emissaires du Rabbi à Bombay

A. Pourquoi y a-t-il des pauvres ?

Source 1 Deutéronome 15:7-11

⁷ Que s'il y a chez toi un indigent, d'entre tes frères, dans l'une de tes villes, au pays que l'Éternel, ton Dieu, te destine, tu n'endurciras point ton cœur, ni ne fermeras ta main à ton frère nécessiteux.

⁸ Ouvre-lui plutôt ta main! Prête-lui en raison de ses besoins, de ce qui peut lui manquer !

⁹ Garde-toi de nourrir une pensée perverse en ton cœur, en te disant "que la septième année, l'année de rémission approche," et, sans pitié pour ton frère nécessiteux, de lui refuser ton secours: il se plaindrait de toi au Seigneur, et tu te rendrais coupable d'un péché, ¹⁰ Non! Il faut lui donner, et lui donner sans que ton cœur le regrette; car, pour prix de cette conduite, l'Éternel, ton Dieu, te bénira dans ton labeur et dans toutes les entreprises de ta main.

¹¹ Or, il y aura toujours des nécessiteux dans le pays; c'est pourquoi, je te fais cette recommandation: ouvre, ouvre ta main à ton frère, au pauvre, au nécessiteux qui sera dans ton pays !

כִּי־יְהִיָּה בְּךָ אֲבִיוֹן מֵאֶחָד
אֶחָיִךְ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ
אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא
תֵאמָץ אֶת־לִבְּךָ וְלֹא תִקְפֹּץ
אֶת־יָדְךָ מֵאֶחָיִךְ הָאֲבִיוֹן.
כִּי־פָתַח תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ
וְהֶעֱבַט תִּעֲבִיטֵנוּ דֵּי מַחְסָרוֹ
אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ.

הַשְּׁמֹר לְךָ פְּוִי־יְהִיָּה דְבַר
עַם־לִבְּךָ בְּלִיעַל יֵאמֹר
קִרְבָּה שְׁנַת־הַשְּׁבַע שְׁנַת
הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינֶיךָ בְּאֶחָיִךְ
הָאֲבִיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקִרְאָה
עָלֶיךָ אֱלֹהֵי ה' וְהָיָה בְּךָ חֲטָא.
נָתַן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יִרְעַע לִבְּךָ
בַּתְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בְגַלְלֵי הַדְּבַר
הַזֶּה יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־
מַעֲשֶׂיךָ וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ.
כִּי לֹא־יִחַדֵּל אֲבִיוֹן מִקְרֹב
הָאָרֶץ עַל־כֵּן אֲנֹכִי מִצְוֶיךָ
לֵאמֹר פָּתַח תִּפְתַּח אֶת־
יָדְךָ לְאֶחָיִךְ לְעֵנֶיךָ וּלְאֲבִינֶיךָ
בְּאַרְצְךָ.

>> Le Rabbi

La lune reçoit du soleil et le pauvre reçoit du riche

C'est l'histoire d'un juif qui rendit visite au Rabbi Maharash peu de temps après son mariage. Il lui fit part de son inquiétude concernant son gagne pain. Le Rabbi Maharash l'emmena

לאדמו"ר מהר"ש בא פעם יהודי,
מיד לאחרי חתונתו, שהיה מודאג
ביותר בנוגע לפרנסתו. הוליכו
אדמו"ר מהר"ש אל החלון, והראה

devant une fenêtre et lui montra la lune. Il lui dit : “vous voyez comment la lune reçoit du soleil, et de même l’attribut divin de Malkhout (souveraineté) reçoit de Za, les sept attributs émotifs divins, et ainsi de suite d’un niveau à un autre.” Le Rabbi Maharash conclut, « jusqu’à votre vieillesse, vous ne manquerez pas pour votre subsistance » (et selon une autre version : «vous serez riche»).

Bien sûr, cette bénédiction s’est accomplie. Cette personne jouit d’une abondance matérielle jusque sa vieillesse, et ce, en étant rabbin. En vieillissant, la roue tourna, et il perdit son argent.

La leçon que nous tirons de cette anecdote : lorsque nous voyons un donneur et un receveur, c’est parce que le même concept existe là-haut dans les cieux, où la lune reçoit la lumière du soleil. Et la raison de cette relation entre la lune et le soleil est que le même concept existe avec Malkhout et Za, comme expliqué dans la Kabbale.

לו על הלבנה (כנראה היה זה בלילה או לפנות ערב, בזמן שראו את הלבנה) - ואמר לו: אתה רואה הרי שה"סיהרא" מקבלת מ"שימשא" [הירח מקבלת מהשמש], וכמו כן "מלכות" מקבלת מ"א", וכן למעלה מעלה כו'. וסיים: עד לזקנותך לא יחסר לך פרנסה או תהיה עשיר (אחת מלשונות אלו).

ומובן, שאכן נתקיים הדבר בפועל, שעד לזקנותו היה עשיר, אף ששימש ברבנות, ודווקא לעת זקנתו נהפך עליו הגלגל.

ובנוגע לענינו: כשרואים למטה משפיע ומקבל - הנה הסיבה לכך היא בגלל שיש דוגמת זה למעלה בשמים - הירח והשמש, שהלבנה מקבלת מאור השמש, והטעם שכן הוא בלבנה ושמש - בגלל שכן הוא במלכות ו"א (כמבואר בקבלה).

Rémunération directe vs. rémunération indirecte

Source 2 Psaumes 61:8

Qu’il trône éternellement devant Dieu, que la grâce et la bienveillance le protègent !

יֵשֶׁב עוֹלָם לְפָנֵי אֱלֹהִים
חֶסֶד וְרַחֲמֵי מִן יִנְצְרֶהוּ.

>> Le Rabbi

Le Midrach dit : Le roi David dit à D.ieu : "Maître de l'univers, 'Que le monde s'assoit devant D.ieu' - rends ton monde, les riches et les pauvres, égaux." D.ieu lui répondit : "si je le fais, 'qui observera la bonté et la vérité.' Si tout le monde est riche ou pauvre, qui pourra faire des actes de bonté ?"

La signification est la suivante : Le roi David a demandé à D.ieu pourquoi il devait y avoir des riches et des pauvres. « D.ieu assure la subsistance du monde entier avec grâce, bonté et miséricorde ». Cependant, il agit différemment pour les riches et les pauvres. Les riches vivent sans avoir besoin d'accepter de dons, tandis que les pauvres vivent par l'intermédiaire des riches. Le pauvre reçoit également de D.ieu, mais cela passe par l'intermédiaire du riche qui reçoit de D.ieu, et accomplit la mitsva de la charité en donnant aux pauvres.

Il y a un dicton bien connu des 'hassidim dans ce sens, "mon morceau de pain est à toi autant qu'il est à moi (et même plus)". C'est une façon de reconnaître que la part du riche donnée aux pauvres appartient en réalité au pauvre.

מובא במדרש¹, "אמר דוד לפני הקב"ה: רבון העולם, ישב עולם לפני אלקים² - תיישר עולמך בשווה העשירים והעניים. אמר לו: אם כן חסד ואמת מן ינצרוהו³ - אם יהיו כולם עשירים או עניים, מי יוכל לעשות חסד."

כלומר: דוד המלך שאל אצל הקב"ה מהו הצורך בעניים ועשירים - הרי הקב"ה, "הזן את העולם כולו ("מכין מזון לכל בריותיו") בחן ובחסד וברחמים³, הוא הנותן מזונות הן לעשיר והן לעני, אלא שלעשיר נותן באופן ישיר, באופן ש"אל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם"⁴, ואילו לעני נותן הקב"ה באמצעות העשיר, והיינו, שלאמיתתו של דבר מקבל גם העני מהקב"ה, אלא שזהו על ידי זה שהעשיר מקבל מהקב"ה, ואחר כך מקיים מצות הצדקה ונותן לעני.

וכידוע פתגם חסידים הראשונים שמובא בכמה שיחות⁵: "פיסת הלחם שלי היא שלך כמו שלי", ואדרבה כו', והיינו, שהחלק שהעשיר נותן לעני הוא מלכתחילה של העני.

(6) שיחת פורים תרח"ץ בסופה (סה"ש תרח"ץ ס"ע 259 ואילך - נעתק ב"היום יום" טו אייר). וראה גם אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ט ריש ע' רסא, ובהנסמן בהערות שם.

(1) תנחומא משפטים ט. וראה שמו"ר פלא"א, ה.
(2) תהלים סא, ח.
(3) נוסח ברכה הא' דברהמ"ז.
(4) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

Pourquoi ce sentiment de supériorité ?

Malgré le fait que la Torah considère que l'argent que le riche donne au pauvre, appartenait au pauvre depuis le départ. D.ieu le donna tout de même d'abord au riche (et cela lui appartient véritablement) qui va ensuite accomplir la mitsva de la Tsedaka.

Le roi David demanda à D.ieu : Pourquoi faut-il faire en sorte que le pauvre se sente mal ? Pourquoi le riche peut-il développer des sentiments d'orgueil face au pauvre ? Comment peut-on le laisser avoir le sentiment de combler un manque dans le monde de D.ieu ? Le Talmud raconte un échange entre Rabbi Akiva et Turnus Rufus sur le sujet. Rabbi Akiva lui expliqua à l'aide d'une parabole. La question de David est : pourquoi avoir besoin de tout cela ?

ואף על פי כן, מזה שהעשיר מקיים על ידי זה מצות צדקה, מוכח, שתורת-אמת אומרת אמנם שזהו מלכתחילה מזונו של העני, אבל הקב"ה רצה שיהיה תחילה של העשיר (ושייך אליו לאמיתתו של דבר), ואחר כך יקיים על ידו מצות הצדקה.

ועל זה טען דוד להקב"ה: מהו הצורך שהעני יתרעם על כך, ולאידך, אצל העשיר יוכל לבוא מזה רגש של ישות וערך עצמו, שהוא טוב יותר ובדרגא נעלית יותר, ופעל ענין של תיקון שהיה חסר כביכול בעולם - כמובן מדברי הגמרא במסכת בבא בתרא 'אודות המענה של רבי עקיבא לטורנוסרופוס: "משל . . למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין". שאל דוד המלך: מהו הצורך בכל זה!?

Source 3 Talmud, traité Baba Batra 10a

Une conversation entre Rabbi Akiva et Turnus Rufus

Turnus Rufus le mécréant posa la question suivante à Rabbi Akiva : « Si votre D.ieu aime les pauvres, pourquoi ne les nourrit-il pas ?

וְזוֹ שְׁאֵלָה שָׁאֵל
טוֹרְנוֹסְרוֹפוֹס הַרְשָׁע אֶת
רַבִּי עֲקִיבָא: אִם אֱלֹהֵיכֶם

Rabbi Akiva lui répondit : “Dieu rend les gens nécessaires afin qu'en leur donnant la charité, nous puissions être sauvés du Guéhinom.”

Turnus Rufus dit à Rabbi Akiva : « Au contraire ! Ce don de charité est ce qui vous condamne au Guéhinom. Je vais illustrer cela par une parabole : “Un roi de chair et de sang se mit en colère contre son serviteur, l'enferma en prison et ordonna qu'on ne lui donne pas à manger ou à boire. Un homme alla nourrir ce serviteur, méprisant ainsi l'ordre du roi.”

Lorsque le roi apprendra ce que cet homme a fait, ne sera-t-il pas en colère ? Vous autres Juifs, êtes appelés serviteurs de Dieu, comme le dit le verset : ‘Les enfants d’Israël sont les serviteurs de Dieu.’

Rabbi Akiva lui répondit : Je vais vous illustrer cela avec une autre parabole : Un roi était en colère contre son fils, il le fit emprisonner et ordonna que personne ne lui donne à manger ou à boire. Un homme alla nourrir le fils, au mépris de l'ordre du roi.

Lorsque le roi entend le comportement de cet homme, ne lui envoie-t-il pas un cadeau ?

אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם? אמר לו כדי שניצול אנו בהו מדינה של גיהנם. אמר לו [אדרבה], זו שמחייבתו לגיהנם!

אמשול לך משל למה הדבר דומה: למלך בשר ודם שפעס על עבדו וחקבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלל להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו. כששמע המלך לא כועס עליו? ואתם קרוין עבדים! שניאמר כי לי בני ישראל עבדים.

אמר לו רבי עקיבא: אמשול לך משל למה הדבר דומה: למלך בשר ודם שפעס על בנו וחקבשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלל להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו. כששמע המלך, לא דורון משגר לו? ואנן קרוין בנים דכתוב בנים אתם לה' אלקיכם.

>> Le Rabbi

Le mérite de la Tsedaka

Dieu répondit au roi David, “si oui, qui observera la bonté et la vérité”. Si tout le monde est riche ou pauvre, qui pourra faire des actes de bonté ? Comment la mitsva de la charité sera-t-elle observée ?

והשיב לו הקב"ה: "אם כן חסד ואמת מן ינצרוהו", אם יהיו כולם עשירים או עניים, מי יוכל לעשות חסד - כיצד תתקיים מצות הצדקה?

Pourquoi est-il nécessaire qu'il y ait une mitsva de charité ? Parce que D.ieu veut qu'à la suite de la mitsva de la charité dans ce monde, il y ait la charité dans les mondes d'en haut : le soleil doit donner à la lune, les sept attributs émotifs doivent donner à l'attribut de souveraineté, et ainsi de suite.

ומדוע צריך את מצוות הצדקה - כיון שעלה ברצונו של הקב"ה שעל ידי מצוות צדקה למטה תהיה גם מצוות הצדקה למעלה, שהשמע תשפיע לירח, וז"א ישפיע למלכות, וכן למעלה מעלה עד לפני הצמצום.

B. Pourquoi moi ?

>> Le Rabbi

Le pauvre demande : pourquoi moi ?

Il nous reste tout de même une question posée, dans un discours hassidique bien connu, concernant le verset : “Prière d’un malheureux qui se sent défaillir et répand sa plainte devant l’Eternel”.

S’il est vrai qu’il doit y avoir à la fois des riches et des pauvres, car sinon “qui observera la bonté et la vérité”. Le pauvre demande encore, pourquoi a-t-il besoin d’être pauvre alors que quelqu’un d’autre est riche ?

ולאחרי כל זה נשאר רק השאלה שהובאה במאמר הידוע⁷ בענין “תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה’ ישפוך שיחו”⁸: הן אמת שצריך להיות עשיר ועני כיון שבלאו הכי “חסד ואמת מן ינצרוהו”, אבל אף על פי כן - טוען העני - מדוע הוא צריך להיות העני ופלוני העשיר!?

Source 4 Rabbi Yossef Yits’hak Schneersohn, Iguerot Kodech, vol. 4, p. 45

Le précédent Rabbi de Loubavitch raconte dans l’une de ses lettres :

Le mardi 6 Tishrei - le ‘hassid Rav Zalkman Zlatopolsky raconta - de nombreuses personnes riches et éminentes de Kichinev étaient venues voir le Rabbi Maharash avec une demande. Kichinev est une grande ville, ont-ils dit, et il y a beaucoup de personnes âgées et faibles qui ne pourront pas venir à Roch Hachana pour entendre le discours du Rabbi. Ils demandèrent si Le Rabbi pouvait parler devant eux un autre jour, à l’heure qui lui conviendrait. Il accepta et fixa le discours à 16h00.

מספר הרבי הקודם באחד ממכתביו:

ביום השלישי - מספר החסיד הרז”ז (כדאי לפתוח ר”ת) - ו’ תשרי באו הרבה מגבירי העיר ונכבדי קישינוב להוד כבוד קדושת אדמו”ר מהר”ש לבקש, כי להיות העיר גדולה - כן ירבו - והרבה זקנים וחלולים שלא יכלו לבוא בראש השנה לשמוע את התורה אשר אמר הרבי, על כן מבקשים המה אשר יואיל הרבי להגיד תורה ביום ההוא, ובשעה אשר יאות לפניו. והרבי נאות להם, ויגביל המועד לשעה הרביעית.

(8) תהלים קב, א.

(7) סה”מ תרכ”ז ע’ תכט. וראה גם סה”ש תש”ה ע’ 50. אג”ק אדמו”ר מהוריי”צ ח”ד ע’ מה. ח”ו ע’ רנה.

Le logement du Rabbi contenait une grande chambre spacieuse. Assez rapidement la chambre était pleine de monde. Comme il faisait beau, Le Rabbi accepta que le podium soit emmené à l'extérieur dans la cour.

Au moment voulu, Le Rabbi sortit de sa chambre, monta sur le podium et s'assit sur la chaise qu'on lui avait préparée. Un silence de crainte et de respect enveloppa tout ceux qui étaient dans la cour, sur les toits environnants et sur les grands arbres.

Le Rabbi commença son discours en citant le verset : "Prière d'un malheureux qui se sent défaillir et répand sa plainte devant l'Eternel". Sa voix sainte et agréable pouvait être entendue de loin, et tout ceux qui étaient présents pouvaient voir son saint visage et entendre chaque mot sortir de son cœur, les incitant au service divin.

Le contenu du discours était une explication sur le fait de donner et de recevoir, tel qu'il est exprimé à tous les niveaux spirituels élevés. L'enseignement concret était qu'il devait y avoir un donneur et un receveur, le riche donnant et le pauvre recevant. Mais, Le Rabbi éleva sa sainte voix et dit d'un ton interrogateur, il est vrai qu'il doit y avoir des donneurs et des receveurs dans tous les mondes, et dans notre monde également.

Les pauvres demandent néanmoins : pourquoi dois-je recevoir et non donner ? Pourquoi suis-je le pauvre et non le riche ? *L'argument du pauvre est bon, dit Le Rabbi.*

Lorsque la foule présente entendit ces saintes paroles de la bouche du Rabbi, ils fondirent tous en larmes. Je souhaite, dit le Rav Zalman Zlatopolsky, que lors de mon dernier jour sur terre, je mérite de pleurer avec la même sincérité.

חדר גדול ורחב ידים היה בהחצר ההוא אשר דר שם הרבי, אבל בשעה אחת כבר נתמלא כולו. ובהיות האויר טוב, הנה על פי רשיון הרבי הוציאו את הבימה לחצר, ובשעה הקבועה יצא הרבי מהיכלו, ויעלה על הבימה וישב על הכסא אשר הוכן עבורו. החצר היה מלא מפה לפה, והדרת קדש בשקיטה חרישית חפפה על כל העומדים בחצר ועל גגי בניני החצר, והאילנות הגבוהים אשר בחצר ההוא.

הרבי הואיל להגיד המאמר: תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. ונועם קול קדושתו נשמע למרחוק, וכל העם רואים את פני קדש הקדשים ושומעים כל הגה היוצא מקדושת לב הרבי בהתעוררות העבודה.

נושא תוכן המאמר תפלה לעני כו' נודע הוא בביאור ענין משפיע ומקבל בכל הפרצופים הספירות והבחינות, והבכחן הוא אשר משום זה צריך להיות גם למטה בציור אדם - עני ועשיר, להיות ענין משפיע ומקבל, העני הוא המקבל, והעשיר הוא המשפיע, אבל - הרים הוד הרבי את הדרת קדושת קולו ואמר - כמדבר בקול טענה - אמת הדבר שבכללות העולמות ובעולמות בריאה יצירה עשייה הפרטיים, צריך להיות הענין של משפיע ומקבל, ולכן צריך גם למטה - בציור קומה של נשמות ישראל - להיות הענין של משפיע ומקבל, אבל העני טוען מדוע צריך הוא להיות המקבל? וטענת העני היא טענת צודקת.

בהשמע דבר קדש הללו מפי הרבי, הנה געה העם בבכיה. הלוואי - אמר החסיד הרז"ז נשמתו עדן - הייתי זוכה לבכות בתמימות כזו ביומי האחרון.

Mon père Le Rabbi Rachab m'a dit :

Le dicton de mon grand-père Le Rabbi Maharash, "mais le pauvre argumente, pourquoi faut-il que ce soit moi", et son approbation de cet argument, devrait être constamment sous vos yeux. Cela doit donner l'inspiration et la force d'accomplir des actes de bonté envers tout le monde.

אמר לי אבי - הרבי הרש"ב:

פתגמו של הסבא - הרבי מהר"ש:
"אבל טענת העני מדוע הוא צריך להיות העני", ואישור הסבא שטענת העני היא טענה צודקת - צריכים לעמוד תמיד מול העיניים. וצריכה לתת כח ועוז לעשות ולחזור ולעשות אך טוב לכל מי שאפשר.

C. Un conseil pour la vie

>> Le Rabbi

On ne peut pas tout comprendre

Concernant ces sujets, il existe une injonction de ne pas douter du comportement de D.ieu.

Conseil #1 Sois satisfait de ce que tu as

Il est possible de sentir qu'on ne manque de rien. Une personne qui "se contente de son sort" et qui ne manque de rien a un grand mérite !

Il y a une histoire bien connue à cet égard au sujet du Maguid de Mezeritch. Une personne se plaignit un jour au Maguid de sa pauvreté. Afin d'apaiser ses plaintes, le Maguid l'envoya chez Rabbi Zoushè d'Anipoli pour s'inspirer de son comportement. Lorsque la personne vit la pauvreté abjecte dans laquelle vivait Rabbi Zushe, il a pensé que le Maguid l'avait envoyé là-bas pour lui montrer qu'il y avait quelqu'un d'encore plus pauvre que lui. Il pensait que le fait de savoir qu'il y a un autre Juif qui est encore pire était censé le faire se sentir un peu mieux...

Mais comme le Maguid l'avait déjà envoyé chez Rabbi Zushe, il voulait entendre quelque chose de sa part. Il lui raconta donc la raison de sa visite. Rabbi Zoushè lui dit qu'il ne comprenait pas du tout pourquoi le Maguid lui aurait envoyé le pauvre homme pour apprendre à ne pas se plaindre de la pauvreté - Car lui ne manquait de rien !

ובכן, על זה ישנו הציווי שלא להרהר אחר מדותיו של הקב"ה.

יכול להיות גם מעמד ומצב שאינו מרגיש שחסר לו משהו; ואשרי חלקו שהוא "שמח בחלקו", ולא חסר לו מאומה!

וכידוע⁹ הסיפור¹⁰ מהמגיד ממעזריטש, שהיה מישהו שהתאונן בנוגע לדאגות הפרנסה והיפך העשירות וכו', וכדי להרגיעו מטענותיו, שלחו המגיד לרבי זושא מאניפאלי ללמוד ממנו וכו'. ובראותו שבביתו של רבי זושא אין מאומה, כידוע גודל העניות והדחקות שהיתה אצלו - חשב תחילה שהמגיד שלחו כדי שיראה שישנו מי שהוא עני יותר ממנו, ובמילא יקל על ליבו, אף שזוהי נחמא פורתא שיש יהודי אחד שנמצא במצב גרוע יותר ממנו!...

אך כיון שהמגיד שלחו לרבי זושא, רצה לשמוע ממנו דבר-מה, וסיפר לו את כל הסיפור. ענה לו רבי זושא, שאינו מבין כלל את כל העניין שהמגיד שלח ללמוד ממנו שאין לעני להתאונן על חסרונו - כיון שלא חסר לו מאומה...

Le pauvre homme comprit alors la véritable intention du Maguid.

ואז הבין מה היתה כוונת המגיד!

Demande à D.ieu ce dont tu as besoin

Ce qui précède n'est vrai que si une personne ne sent pas qu'il lui manque quelque chose. Si, cependant, une personne ressent un manque, elle a une mitsva biblique de demander ses besoins à D.ieu. Comme l'écrit Maïmonide au début des Lois de la prière : "C'est un commandement positif. . . de demander tous ses besoins, avec des requêtes et des supplications"

אמנם, במה דברים אמורים - רק אם אינו מרגיש שחסר לו משהו; אבל אם הוא מרגיש שחסר לו - אזי יש מצוה מן התורה לבקש צרכיו מהקב"ה, כמו שכתב הרמב"ם בתחילת הלכות תפלה: "מצות עשה . . . שיהא אדם . . . שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה כו".

La prière pour les besoins matérielles est-elle mauvaise ?

Il y a un point ici qui mérite d'être précisé. Le Zohar dit qu'une personne qui prie D.ieu pour sa subsistance est comme un chien qui aboie pour se nourrir. Cela semble contraire à la citation ci-dessus de Maïmonide, selon laquelle non seulement il est nécessaire de prier Dieu pour la nourriture, mais qu'il s'agit d'une mitsva. Comment alors le Zohar peut-il décrire une telle personne comme un sous-homme ?

אך לכאורה צריך להבין: מובא בזוהר¹¹ שהמתפלל להקב"ה על מזונו דומה לכלב שצועק "הב הב". ולכאורה הרי זה להיפך מדברי הרמב"ם הנ"ל, שלא זו בלבד שצריך להתפלל להקב"ה על מזונו, אלא עוד זאת, שזוהי מצות עשה מן התורה; ואילו בזוהר נאמר שהוא למטה מציור אנושי!?

Conseil #2 - Demande pour tes besoins matériels

Lorsqu'une personne demande pour ses besoins spirituelles, cela ne peut pas être négatif. Par exemple : demander de l'argent pour pouvoir marier sa fille à un érudit en Torah, observer les mitsvot méticuleusement, donner la Tsedaka aux pauvres et aux institutions dignes, etc. Quand on fait cela, le " travail de ses mains " est " louable et bon pour vous ". Les sages expliquent ce verset : « il est louable dans ce monde, et bon pour vous dans le monde à venir ». Par une telle conduite, une personne façonne sa part dans le monde à venir.

אמנם, יש לו עצה לא להיות כמו כלב שצועק "הב הב" - כאשר הנהגתו היא באופן ש"מעשיך יהיו לשם שמים"¹², כדי להשיא בתו לתלמיד חכם, לקיים מצווה בהידור, או כדי ליתן צדקה לעניים ולמוסדות כו', ועל דרך זה כל הענינים שעל ידם נעשה "יגיע כפיך" באופן ש"אשריך וטוב לך"¹³, "אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" שעל ידי זה בונה גם את "העולם הבא" שלו.

(13) שם רפ"ד.

(11) ראה תקו"ז ת"ו (כב, א) וראה גם או"ת למה"מ ר"פ ויגש.
(12) אבות פ"ב מ"ב.

Il y a une histoire hassidique bien connue dans ce sens, selon laquelle le Baal Shem Tov a trouvé un facteur rédempteur dans la conduite des propriétaires de tavernes juifs, qui n'étaient pas particulièrement attentifs aux lois juives contre la concurrence déloyale. Le Baal Shem Tov a déclaré que la raison pour laquelle ils ont désespérément besoin d'argent n'est pas pour leurs propres besoins, mais pour pouvoir trouver et soutenir un gendre qui est un érudit de la Torah.

Cela était nécessaire car pour une simple fille juive qui vivait avec sa famille à la taverne, le seul moyen de trouver un érudit de la Torah pour l'épouser était de promettre à l'érudit un soutien financier complet afin qu'il puisse s'asseoir dans la taverne et étudier la Torah sans être dérangé.

וכידוע¹⁴ סיפור החסידים אודות אחד האופנים של לימוד-זכות שהיה הבעל שם טוב מלמד בנוגע לאופן ההנהגה ב"קרעטשמע"ס" [בתי מרזח], שלא הייתה בתכלית הזהירות מענינים של אבק השגת גבול וכו' - שהסיבה לכך שפלוני צריך כסף היא לא בשביל עצמו, אלא כדי שיוכל להשיג חתן תלמיד חכם עבור בתו...

- כי, כשמדובר אודות בת-ישראל שגרה ב"קרעטשמע", שאינה בעלת מעלות מיוחדות כו', הנה העצה היחידה להשיאה לתלמיד חכם היא על ידי זה שיבטיח לחתן שיוכל לדור ב"קרעטשמע" וללמוד תורה ללא דאגות הפרנסה!...

Source 5 Keter Shem Tov, ch. 165

La leçon de l'ange Mi'hael

Mon maître le Baal Chem Tov est monté au ciel et a vu l'ange Mi'hael, plaider pour le peuple juif. Mi'hael a fait valoir que chaque dette financière devrait vraiment être considérée à leur avantage, car elles sont toutes faites pour les mitsvot. Par exemple marier leur fille à un érudit de la Torah, ou faire l'aumône, etc. Tout vient en réalité d'un motif positif.

מורי הבעל שם טוב, עשה עלית נשמה, וראה איך מיכאל אפוטרופסא רבא דישראל המליץ עבור ישראל שכל חוב שלהם הוא הכל זכות, כי כל שעושין פסלנות ושאר דברי חוב הכל כדי שיוכל לעשות שדוך עם תלמיד חכם או לעשות צדקה וכיוצא בזה, הכל מכרחים כו'.

משיחת חג הפורים ה'תשל"א,
רשימת השומעים בלתי מוגה
תורת מנחם כרך ס"ג עמוד 262

(14) ראה כש"ט סקס"ה. וראה גם תר"מ ח"ס ע' 343. וש"נ.